

Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων
ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

**Παραδειγματικό σενάριο
στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας**

«Τα ζώα που ζουν κοντά μας»

ΣΩΤΗΡΙΑ ΣΑΜΑΡΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2011

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Περιεχόμενα

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	4
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	4
ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ	4
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	5
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	9

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος

Τα ζώα που ζουν κοντά μας

Δημιουργός

Σωτηρία Σαμαρά

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Διδακτική ενότητα

«Τα ζώα που ζουν κοντά μας» (Ε΄ Δημοτικού, τετράδιο εργασιών, τ. Α΄, άσκ. 4, σσ. 34-35)

Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Χρονική διάρκεια

Θα απαιτηθούν 2 διδακτικές ώρες

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η παρούσα δραστηριότητα προτείνεται ως επέκταση-συμπλήρωση της άσκησης 4 του Τετραδίου Εργασιών της Γλώσσας της Ε΄ Δημοτικού (α΄ τεύχος, σσ. 34-35) και αφορά στη σημασία και την ορθογραφία σύνθετων λέξεων με δεύτερο συνθετικό το επίθημα *-κομειο*.

Γ. ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Ο βασικός στόχος της προτεινόμενης δραστηριότητας είναι να εξασκηθούν τα παιδιά στο να διερευνούν και να ανακαλύπτουν αυτόνομα τη σημασία μιας άγνωστης λέξης. Σημαντικό εργαλείο γι΄ αυτή την εξάσκηση/διερεύνηση αποτελούν οι ΤΠΕ, οι οποίες αξιοποιούνται προς την κατεύθυνση αυτή αλλά και ως προς την επίτευξη των στόχων του σχολικού βιβλίου.

Γνώσεις για τον κόσμο

Επιχειρείται οι μαθητές να εξοικειωθούν με την αναζήτηση ποικίλων στρατηγικών για να επιλύουν ένα πρόβλημα.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιχειρείται οι μαθητές:

- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο·
- να εξοικειωθούν με στρατηγικές ανεύρεσης λεξικής σημασίας·
- να μάθουν τη σύνθεση, την ερμηνεία και την ορθογραφία νέων λέξεων (π.χ. *κυνοκομείο* κλπ.)·
- να μάθουν να τις χρησιμοποιούν σε προτάσεις.

Γραμματισμοί

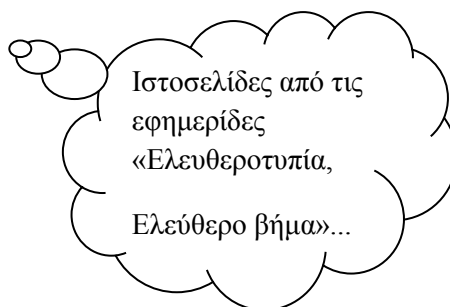
Επιχειρείται οι μαθητές:

- να εξοικειωθούν με τη χρήση ηλεκτρονικού λεξικού·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση μηχανής αναζήτησης·
- να εξοικειωθούν με τρόπους πλοήγησης μέσα σε έναν ιστότοπο.

Δ. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Σσ. 34-35, άσκηση 4

1. Να πληκτρολογήσετε σε μια μηχανή αναζήτησης π.χ. στην «Google» τη λέξη *κυνοκομείο* και να ανοίξετε τις δύο-τρεις πρώτες προτεινόμενες ιστοσελίδες. Να διαβάσετε τα σχετικά άρθρα και να υπογραμμίσετε, όπου υπάρχει, τη λέξη *κυνοκομείο*.

2. Να αναζητήσετε το λήμμα *κυνοκομείο*

στο *Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής* του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών [Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη] (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html), καθώς και στο *Βικιλεξικό* (<http://el.wiktionary.org/wiki/>)

Θα διαπιστώσουν ότι δεν υπάρχει καταχωρημένη η σημασία της λέξης. Τους προβληματίζουμε: «Πώς θα βρούμε τη σημασία της λέξης;», «Μπορούμε να αξιοποιήσουμε άλλες πηγές;», «Εσείς τι καταλαβαίνετε ότι σημαίνει η λέξη;». Τους ζητούμε να επιστρέψουν στα προηγούμενα ηλεκτρονικά κείμενα που διάβασαν και να δοκιμάσουν αξιοποιώντας τα συμφραζόμενα να δώσουν τον ορισμό της λέξης προφορικά. Στόχος είναι να διερευνήσουμε από κοινού τις εξής στρατηγικές για την αντιμετώπιση του προβλήματος: α) συμφραζόμενα, β) έντυπο λεξικό, γ) σχολικό βιβλίο.

3. Να καταγράψετε όλες τις στρατηγικές στο τετράδιο *Γλώσσας* βάζοντας ως τίτλο στην εργασία σας τον εξής: «Στρατηγικές για να ανακαλύψουμε τη σημασία μιας λέξης» ή κάτι παρόμοιο. Σε αυτές μπορεί να προστεθεί και η στρατηγική «Αναζήτηση σε ηλεκτρονικό λεξικό» όπως επίσης και η στρατηγική «Δοκιμάζω να δώσω μόνος/μόνη μου έναν ορισμό».

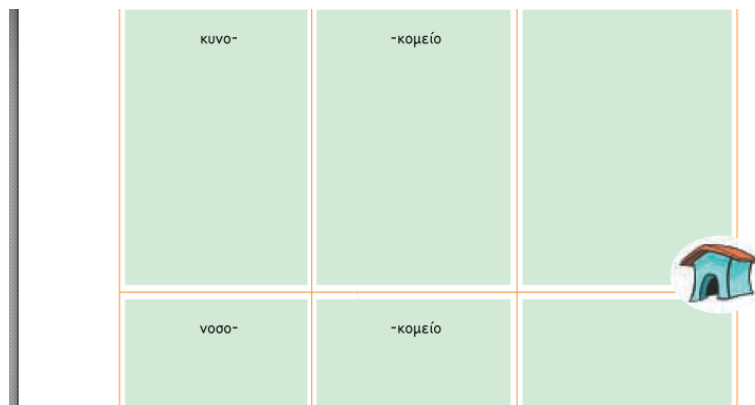
4. Να επιβεβαιώσετε τον ορισμό σας διαβάζοντας την εκφώνηση της άσκησης 4 του ΤΕ της *Γλώσσας*, σ. 35.

Τα ζώα που ζουν κοντά μας

4. Στο άρθρο βρίσκουμε τη λέξη «κυνοκομείο». Έχει σχηματιστεί από την αρχαία λέξη *κύων*, που σήμαινε «σκύλος», και το *-κομείο*, που προέρχεται από την αρχαία λέξη *κομείω*, που σήμαινε «περιποιούμαι, φροντίζω». Άρα, καταλαβαίνουμε ότι το *κυνοκομείο* είναι ένα μέρος όπου περιποιούνται και φροντίζουν σκύλους. Βρείτε στο λεξικό και άλλες λέξεις που έχουν σχηματιστεί με παρόμοιο τρόπο και σημειώστε τη σημασία τους.

α' συνθετικό	β' συνθετικό	σημασία
--------------	--------------	---------

5. Στη συνέχεια να επισκεφθείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.komvos.edu.gr/dictionaries/dictonline/DictOnLineTri.htm> και στο πεδίο «Λήμμα» να πληκτρολογήσετε το β' συνθετικό της λέξης: «%κομείο». Να επιλέξετε «Αναζήτηση». Εμφανίζεται ένας κατάλογος με 13 λέξεις που έχουν ως δεύτερο συνθετικό το επίθημα «-κομείο». Να αντιγράψετε αυτόν τον κατάλογο λέξεων στο Τ.Ε., σ. 35.

6. Να επιλέξετε καθεμιά από τις πέντε ομάδες εκ νέου μία-μία τις τρεις λέξεις που σας αντιστοιχούν από τον κατάλογο. Εμφανίζεται κάθε φορά ένα πλαίσιο στο οποίο αναγράφεται η σημασία της κάθε λέξης. Να καταγράψετε τις σημασίες στην αντίστοιχη στήλη του ΤΕ της *Γλώσσας*, σ. 35.

Ο
εκπ/κος
αναθέτει
σε
καθεμιά
από τις
πέντε
ομάδες
της τάξης
τρεις
περίπου
λέξεις
από τον

0

7. Να επιλέξετε ξανά την κάθε λέξη που αντιστοιχεί στην ομάδα σας, να την κάνετε «Αποστολή στα κορφορα» και στη συνέχεια να επιλέξετε «Αναζήτηση»—«Άπαντα». Να επιλέξετε μια πρόταση στην οποία χρησιμοποιείται η λέξη με την οποία

ασχολείστε και να την προσθέσετε ως παράδειγμα κάτω από την αντίστοιχη σημασία της λέξης στη σ. 35 του ΤΕ.

8. Τι παρατηρείτε όσον αφορά την καταληκτική ορθογραφία όλων των λέξεων που καταγράψατε στο ΤΕ; Τι φανερώνουν όλες αυτές οι λέξεις; (*κνυκομείο, ανθοκομείο, γηροκομείο...*)

Εργασία για το σπίτι

Να μάθετε τις σημασίες των λέξεων που αντιστοιχούν στην ομάδα σας απέξω και όλες τις λέξεις του καταλόγου ορθογραφία. Να μπορείτε επίσης να τις χρησιμοποιείτε σε προτάσεις.

Ε. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οι δραστηριότητες που αναφέρονται παραπάνω εμπλουτίζουν το μάθημα με στοιχεία που περιέχονται σε πόρους που προέρχονται από ΤΠΕ, χωρίς να ξεφεύγουν από τη λογική και τη σειρά που έχει το σχολικό εγχειρίδιο. Αν υπάρχει διαδραστικός πίνακας στην τάξη, οι προτεινόμενες δραστηριότητες είναι καλό να γίνουν στην ολομέλεια με τη συμμετοχή κάποιου μαθητή.